JUDr. Petr Čech, LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Martiny Obstové

na téma „Předsmluvní odpovědnost (culpa in contrahendo)“

Rozsah práce: 87 stran

Datum odevzdání práce: 18. května 2011

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantka zvolila dosti tradiční téma, jež však v tuzemském prostředí v posledních letech nabylo na zvláštní aktuálnosti. Zásluhu na tom má jednak nebývalý rozvoj judikatury a na něj navazující obnovený zájem odborné literatury. Silné impulsy k novému zkoumání tématu ale přicházejí také z prostředí tvorby práva, ať již se jedná o projekty komunitární (DCFR), či o tuzemský návrh nového občanského zákoníku.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako velice náročné, zvláště ve světle metod, které diplomantka použila při jeho zpracování, a s ohledem na vytčenou šíři záběru práce. Diplomantka nejenže zmapovala hlavní milníky historického vývoje nazírání na předsmluvní odpovědnost. Nejenže pro čtenáře srovnala hlavní směry, které se aktuálně prosazují v jiných členských státech i v zámoří, a přehledně a vyčerpávajícím způsobem čtenáře provedla snad veškerou dostupnou judikaturou a prakticky všemi relevantními odbornými pracemi. Diplomantka navíc podrobně analyzovala návrh nového občanského zákoníku, konfrontovala jej s evropskými inspiračními zdroji, ze kterých vychází, a podrobila odborné polemice. To vše si vyžádalo nesmírně náročnou přípravu a studium bezpočtu vstupních údajů a pramenů. Z práce je přitom zřejmé, že diplomantka dokonale pronikla do těchto odborných zdrojů i problematiky, jíž se zabývala, zorientovala se v ní a velice dobře porozuměla jejímu systému, významu, původu, praktickým dopadům, ale i obecným souvislostem.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Třebaže k tématu existuje řada odborných pramenů a mohlo by se zdát, že vše potřebné bylo řečeno, je třeba konstatovat, že předložené dílo vybočuje z řady diplomových prací svou novostí, neotřelostí a pokrokovostí. Bez nadsázky lze uzavřít, že práce dosahuje úrovně díla, jež má mnoho co objevného sdělit širší odborné i laické veřejnosti. Neskrývám, že práce je jedním z nejlepších děl, která jsem měl v uplynulých několika letech v rukou. Mám z ní velikou radost. Cíl, který si diplomantka vytkla, beze zbytku naplnila.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantčiny samostatné práce. Diplomantka nejenže důsledně (a prakticky beze zbytku) zmapovala dostupné výchozí údaje (viz výše). Šla ale v úvahách dál. Položila si otázky, o nichž mi není známo, že by se jimi někdo v novodobých tuzemských pramenech zabýval, byť jsou prakticky nesmírně relevantní, a (řekl bych) šikovně na mnohé z nich též odpověděla. Za všechny lze zmínit např. její úvahy nad otázkami rozsahu náhrady škody (problém tzv. pozitivního a negativního interesu), včetně vztahu k ušlé příležitosti negociovat a kontrahovat se třetím (lost opportunities).

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná a logicky perfektně uspořádaná. Oceňuji, že diplomantka nejprve představila institut předsmluvní odpovědnosti a jeho klíčové skutkové podstaty i právní komponenty, aby teprve následně přikročila k analýze jejich vývoje a výskytu v jiných jurisdikcích a nakonec dospěla (na uvedeném kontextu a pozadí) k podrobnému rozboru všech těchto složek a skutkových podstat v českém právu, a to jak z hledisek de lege lata, tak z pohledu de lege ferenda. Zvolená struktura přispívá ke snadné čtivosti i srozumitelnosti diplomantčiných úvah, polemik a závěrů, třebaže se mnohdy týkají otázek právně na výsost komplikovaných.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomantčina práce s dostupnými prameny je příkladná nejen co do počtu použitých zdrojů, nýbrž také precizností a důkladností práce s nimi. Poznámkový aparát je nesmírně bohatý a vyhovuje i těm nejpřísnějším standardům vědecké práce. Seznam použité literatury je vyčerpávající a zahrnuje i bezpočet děl zahraniční provenience. Jen zcela výjimečně postrádám odkaz na použitý pramen, např. u přímé citace na str. 22 zcela nahoře.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Optimálně nastavenou hloubku diplomantčiny práce nejlépe dokládá četnost jejích vlastních úvah i polemických pasáží. Značný průnik do problematiky (mj. ve světle rozsáhlé komparativní práce) diplomantce umožnil podrobit některé judikatorní závěry, i navrhovaná ustanovení nového občanského zákoníku když ne kritice, tedy alespoň odborné polemice. Přitom tak učinila věcně, pokorně a střízlivě, což je rovněž třeba vyzdvihnout. S mnoha jejími polemickými úvahami se ostatně plně ztotožňuji. Použitý styl i uváděné argumenty jsou jasným důkazem o diplomantčině vysoké právní vyspělosti, schopnosti samostatného logického i analytického myšlení, ale také dokonalé orientaci a erudici v oblastech, jimiž argumentuje, ať již jde o obecnou teorii civilněprávní, anebo kontext ústavní či komunitární.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je vysoká, dílo je přehledně strukturováno do kapitol a podkapitol. Rovněž grafická stránka práce vyhovuje požadovanému standardu.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Po stylistické ani jazykové stránce práci nemám co vytknout. Diplomantka píše čtivým stylem na vysoké slohové i odborné úrovni. Gramatické chyby ani překlepy se v práci prakticky nevyskytují. Snad jen při pojmenovávání institutů a institucí z právního prostředí německy mluvících zemí by se hodilo důsledně používat německou terminologii. Na str. 33 tak např. diplomantka švýcarský Nejvyšší soud nazývá „Federal Tribunal" a o institutu předsmluvního vztahu ve švýcarském právu pojednává jako o „precontractual relationship". V českém textu naopak není třeba používat cizích výrazů, máme-li pro ně v češtině adekvátní ekvivalent (na str. 24 např. diplomantka pojednává o „právních řádech civil law").

4. Případná další vyjádření k práci

Celkově konstatuji, že předložené dílo zdaleka přesahuje úroveň diplomové práce. Svým obsahem se může směle srovnávat s pracemi rigorózními, ne-li disertačními. Vysoce oceňuji i to, že dílo je precizní v každém detailu, pojmovém i obsahovém. Diplomantka se nedopustila snad jediné věcné chyby či nepřesnosti. Jen ohledně posledního odstavce na str. 31 dole váhám, zda v souvislosti s tam pojednávanými důsledky ještě hovořit o teorii „vůle", nikoliv již spíše o teorii „projevu vůle".

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Uvítám, jestliže diplomantka v průběhu ústní obhajoby blíže rozvede, který systém právní úpravy odpovědnosti v platném právu se použije, vznikne-li škoda jako následek porušení povinností v předsmluvní fázi (a to nejen povinnosti výslovně předvídané v § 271 ObchZ), jestliže o smlouvě budou vyjednávat dva podnikatelé ve zjevné souvislosti se svým podnikáním.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Ze všech uvedených důvodů hodnotím práci jako mimořádně zdařilou, a tudíž i jako jednoznačně způsobilou obhajoby a obhajitelnou. Navrhuji klasifikovat ji stupněm výborně.

V Praze dne 20. června 2011

JUDr. Petr Čech, LL.M.
vedoucí diplomové práce